

8 Mart

Dünya Emekçi Kadınlar Günü'nü bu yıl her açıdan çok daha zor koşullar altında karşılıyoruz. Kadına karşı şiddet ve cinayetlerin her gün bir yenisi kamuoyuna yansıyor. Toplumun çok geniş kesimlerinin duyarlılığı hala yetersiz. Gençecik kadınlar yaşamlarını yitirken Saray Rejimi mealen "bir nedeni vardır" tarzı suçlulara cesaret verici açıklamalarda bulunuyor. Bu açıklamaları da kendi kadın yönetici ve vekilleri üzerinden yapıyor.

Kadınlar her dönem çalışma yaşamında eşitsizlikler ile karşı karşıya kalmışlardır. "Eşit işe eşit ücret" istemi o nedenle güncelliğini koruyor. Eşitliğin ötesinde kadınların pozitif ayrımcı haklara sahip olmaları gerekiyor. Kadın emeğinin sömürsü kapitalizm koşullarında ne denli önemli bir sorun ise, kadınların üretime katılmaları da, eşit hak ve söz sahibi olmaları da özgürleşmeleri açısından bir o kadar önemlidir.

COVID-19 Salgını kadın işçi ve emekçilerin çalışma yaşamlarını kat ve kat zorlaştırmıştır. İşten çıkarılanların başında kadınlar gelirken, işyerlerinin kapanması ve kısa çalışma uygulamalarında ilk topun ağzına konanlar yine kadınlar oldu. Hizmet sektörlerinde çalışan kadınlar günde 13-14 saatlik vardiyalara zorlandılar. Evden çalışmak zorunda kalan banka-büro emekçisi kadınlar hiç bir ek maddi destek almadan evde artan giderlerini ceplerinden karşılamak zorunda bırakıldılar. Ev ortamında çalışmanın sağlıksız ve fiziksel zorluklarının ötesinde sosyal olarak da yeni sorunlar oluştu. Sağlık sektöründe kadın emekçiler destansı bir çalışma anlayışı sergiliyor, ancak bunun teşekkürünü salgından can vererek ödüyorlar.

Yaşanan tüm bu sorunlar, salgın koşullarına ve yasaklamalara rağmen bu yıl 8 Mart etkinliklerinin daha güçlü olmasını gerekli kılıyor ve öyle olacağına dair de güçlü işaretler var. İşçi, emekçi kadınlar ve onların dostları sorunlarının kalıcı çözümlerinin Sosyalizm'de olduğunun bilinciyle kadının özgürleşmesi mücadelesini yükseltiyor.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 13 Mart 2021 Tarihli Açıklaması

Virüs Değil, Kapitalizm Öldürüyor!

COVID-19 salgını bir senedir dünyayı ve Türkiye'yi etkisi altına aldı. Şu günlerde herkes bir yıllık süreci değerlendiriyor. Sağlık Bakanlığı süreci nasıl yönetti sorusunun yanıtı konumuz değil. Bizim konumuz "zengin fakir tüm toplum virüs salgınından aynı derecede etkileniyor" ifadesi. Bu doğru değil.

Birincisi; işçi, emekçi ve yoksulların geçim ve yaşam zorluklarından dolayı beslenme nitelikleri burjuvazinininkinden çok farklı. Virüse karşı bağışıklığın en önemli etmeni olan bu konuda işçi, emekçi ve yoksullar daha baştan eşit değiller ve tehlikeli taraftalar.

İkincisi; salgın koşullarında devlet kendi sağlık kurumları dışında özel sağlık kurumlarını da salgına karşı mücadele konusunda ücretsiz hizmet verme konusunda görevlendirdi. Ancak özel sağlık kurumları "muayene ücreti" adı altında ek ücretler talep ederek ayrımı ortaya koydu.

Üçüncüsü; devlet hastanelerinde ücretsiz yatarak tedavi uygulanırken, olanağı olanlar, yani burjuvazi yüksek ücretler ödeyerek özel hastanelerde tedavi görmeyi tercih etti. İşçi, emekçi ve yoksullar böyle bir olanağa sahip değiller.

Dördüncüsü; devlet salgından dolayı iş yerlerinde üretimi duran veya kısa çalışma uygulayan işçi ve emekçilere "açlık ücreti" niteliğinde aylıklar bağladı. Bunun karşısında işverenlere ise karşılıksız maddi destek ve çok uygun koşullarda krediler verdi. Küçük esnaf ise iflaslarla karşı karşıya bırakıldı.

Beşincisi; sigortalı, güvenceli çalışan sayısının ülkede tüm çalışanların sadece yüzde otuzunu oluşturması, kalan yüzde altmışlık işçi ve emekçilerin güvencesiz çalışması, salgın döneminde devletin zaten yetersiz olan desteklerinden de yararlanamamasını ve açlığa mahkum olmalarını getirmiştir.

Tümü yaşanmış ve yaşanmakta olan bu gerçekler görmezden gelinmezse "zengin fakir ayrımı olmadan tüm toplumun virüs salgınından aynı derecede etkilenmesi" nitelemesi nasıl izah edilebilir?

Bir yıllık süreç bize bir kez daha virüsün değil kapitalizmin öldürücü etmen olduğunu ispat etmiştir. Dolayısıyla, salgına karşı tedbirlerimizi alıp, sağlıklı kalmak için yaşam mücadelesi verirken, eşitsiz, adaletsiz sermaye düzeni olan kapitalizme karşı mücadeleye bir an için dahi ara vermemeliyiz. Bu gerçekleri, işçilere, emekçilere, yoksullara anlatmalı, sorunun gerçek nedenini bilince çıkarmalarını sağlamalıyız. Başta işçi ve memur sendikaları olmak üzere, tüm demokratik kurumlar sadece açıklamalar ve analizlerle yetinmemeli, işçi, emekçi ve yoksulların kendi sorunları temelinde istemlerini, tepkilerini dile getirmeleri yönünde çalışmalara ağırlık vermelidirler.

Türkiye Komünist Partisi, bulunduğu her alanda, her yerelde ve işyerinde işçi sınıfının, emekçilerin ve yoksulların kendi öz sorunları temelinde harekete geçmeleri için çalışıyor. Kapitalizmin gerçek yüzünü farklı bir açıdan göstermek için yeni bir olanak sunan bu salgın sürecinde sömürücü düzen deşifre edilmeli ve sınıf mücadelesi güçlendirilerek yükseltilmelidir. Salgın koşullarında geçen bir yıl sürecinde bu konuda hangi gelişmelerin sağlandığının muhasebesini yapmak her komünistin görevidir.

Türkiye Komünist Partisi

Merkez Komitesi

13 Mart 2021

TKP'ye Yönelik Yeni Bir Operasyon

O Mehmet KADIRGA

Çoğumuzun yakından takip ettiği kadarıyla, partimizin eski yöneticilerinden ve likidasyonun savunucularından A.Kardam 28/29 Ocak 1921 ONBEŞLER Katliamının yıl dönümüne denk getirerek "Mustafa Suphi - Karanlıktan Aydınlığa" başlıklı bir kitap yayımladı. Bu kitabın tanıtımı için farklı TV kanallarında ve internet haber sitelerinde söyleşiler yaptı. Yetmedi, aylar önce hesabını kapattığını açıklayan partimizin sabık eski genel sekreteri ve likidasyonun yöneticisi N.Yağcı, hesabını tekrar aktive ederek bu kitabı tanıtıcı ve destekleyici yazılar yazdı. O kadar küstahlaştı ki, şu cümleleri kurabildi: "Bu kitaba gelecek 'karşı eleştirileri/karşı yorumları' merakla bekledim, şu ana dek görebilmiş değilim; Böyle bir 'karşı eleştiriler/karşı yorum' beklenilmedi, şaşırtıcı bir şey olmazdı, zira bugüne dek, uzun yıllar, Kardam'ın çizdiğinden farklı bir Mustafa Suphi portresi ve farklı bir TKP anlatımı içinde olanlar vardı."

Bu kitabın yayımlanmasının bir amacı var, o da likidasyon ile yok edilmeye çalışılan partimiz TKP'nin şanlı tarihine dil uzatarak, tarihimizi yorumlarla çarpıtarak insanların nezdinde itibarsızlaştırmak. Amaca ulaşmak için, başta Lenin ve Stalin olmak üzere, Komintern ve Rusya Komünist Partisi/Bolşevik'in Mustafa Suphi ve yoldaşlarını, yani TKP'yi yalnız bıraktıkları savını işlemek. Kitabın tümü bu sonuca ulaşmak için kurgulanmış. Değilse, kitapta kullanılan belgeler bilinmeyen belgeler değil. Amaç Kardam'ın yorumları marifetiyle istenilen sonuca ulaşmaktır.

Savlar

Belgeler yeni değil. "Yeni" olan yorumlar neyi içeriyor? Bu konulara bakmak lazım.

- Mustafa Suphi'nin başından itibaren Bolşevikler ile aynı düşünmediği ileri sürülüyor. Önce bunun teorisini yapıyor.
- Sonra, Komintern ve RKP/B'in dönüş kararına karşı çıktığını savını ortaya atıyor. Doğal olarak Lenin ve Stalin'i de eleştirici bir içerik geliştiriyor.
- Ardından Mustafa Suphi'nin "Sovyet Rusya'da kalma koşulları ortadan kalkmıştır" sözünü söylediğini iddia ederek ve bu sözle RKP/B ile Sultan Galiyev arasındaki görüş farklarını kullanarak, Mustafa Suphi'nin belgesi olmayan bu söylemini iddia olarak ortaya atıyor.
- Sovyet Rusya'nın İngiltere ile ekonomik sebeplerle anlaştığını ve Türkiye'ye yönelik komünist mücadeleyi sattığı savını ortaya atıyor.
- Mustafa Suphi'nin Sovyetler ve Komintern tarafından maceracı olarak suçlandığı iddiasını ortaya atarak ve buradan yola çıkarak, Mustafa Suphi'nin resmen yalnız bırakıldığını ve ölüme gönderildiğini alçaklığını yapıyor.
- Bütün bu savlarını da Sovyet Rusya ile İngiltere arasında varılan ekonomik anlaşmanın politik tavizleri olarak değerlendiriyor.

Gerçekler

Bu savların hiç biri doğru değildir. Birincisinden başlayarak tek tek ele alalım.

- Söz konusu edilen dönemde Mustafa Suphi komünist olduktan sonra

Bolşevik Partisi'ne de üye oluyor. Hatta Türk ve Müslüman kitleler içinde yürüttüğü tüm örgütsel çalışmaları Bolşevik Partisi desteği ve onayıyla sürdürüyor. Bolşevik Partisi bu alanda kendisine görevler veriyor, komisyon ve kurullarda çalışmalarını sürdürüyor. Doğrudur, çok sonraları Bolşevikler ile ters düşen Sultan Galiyev ile de yakın çalışma mesaisi oluyor. Ancak, bu olgunun Mustafa Suphi'nin Bolşevikler'den farklı düşündüğünü kanıtı olarak ortaya konması doğru değildir. Rus devrimi 1917'de zafere ulaşıyor ve burada söz konusu edilen dönem 1918-1920 yılları arasındaki dönemdir. O yıllarda Bolşevik Partisi içinde bir dizi farklı görüş ve eğilimin olduğu biraz tarih bilgisi olan herkesin malumudur. Bu dönem aynı zamanda pratik faaliyetler süreci içinde bir tartışma ve araştırma dönemidir. Birbirinden farklı düşünen ve tartışan yoldaşların olması kadar doğal bir durum yoktur. Bir dizi konuda farklı görüşler tartışılarak ve pratik çalışmalar içinde denenerek ortaya sentezler çıkarılmaktadır. Dünyada ilk defa bu kapsamda gerçekleşen bir sosyalist devrimden söz ediyoruz. Çarlık Rusyası'nın tüm artıklarının henüz aktif olduğu, işçi sınıfının yeteri kadar gelişmediği, eğitim ve kültürün nüfusun ezici çoğunluğu açısından geri bırakıldığı, yüzlerce farklı milliyet, birden fazla din ve yüzlerce mezhebin var olduğu bir nüfusu görmezden gelmememiz gerekiyor. Bu koşullarda kuşkusuzdur ki Marksizm temelinde ideolojik ve politik tartışmalar olacak, farklı görüş ve eğilimler yer yer çatışacaktır. Bu olgu Rus devriminin zayıflığı değil, Bolşeviklerin güçlü olan yanıdır. Kafkas Bürosu ile Mustafa Suphi'yi bu tartışmalar nedeniyle karşı karşıya getiren gibi gösterme çabası konuları gerçekten kopararak art niyetli yorumlama çabasıdır.

- RKP/B'nin dönüş kararına karşı çıktığı savı yanlış ve uydurmadır. Mustafa Suphi Ekim 1919'da Lenin'le irtibat halinde Bolşevik Partisi MK nezdinde TKP'nin kuruluşunu, askeri partizan örgütlenmesini gerçekleştirmek için Türkiye Askeri Devrim Komitesi'ni kurmak, dönüş düşüncesini ve ülkede işçi/köylü kitleleri arasında örgütlenmeyi güçlendirmeyi yazılı bir plan olarak sunmuş ve onay almıştır. Dönüş kararı Ekim 1919'da Bolşevik Parti bilgisi ve onayı dahilinde alınmıştır. Ekim 1919 ile dönüşün fiilen başladığı Aralık 1920 arasında Mustafa Suphi Bolşevik Parti adına Türkistan'da "Doğu Komünist Teşkilatı" bünyesinde yönetici olarak görev yapar. Ve yine RKP/B'nin Kafkas Bürosu onayıyla Mayıs 1920'de partinin kuruluş ve dönüş hazırlıklarını sürdürmek için Azerbaycan'a, Bakü'ye geçer. Bu olguları hem belge olarak sunup, farklı yorumlar üretmek Bolşevik Partisi'nin Mustafa Suphi'lerin çalışmalarını desteklemediği sonucuna varmak iyiniyetli bir yaklaşım değildir. Kafkas Bürosu'nun bu süreç içinde bir dönem, 19 Ekim 1920 tarihinde dönüş kararını kullanılabileceği gözeterek ertelediği doğrudur, ancak bu karar 20 gün sonra Stalin'in TKP Merkez Komitesi ile yaptığı 7 Kasım 1920 toplantısından sonra kaldırılıyor.
- Kardam'ın kitabını tanıttığı bir TV programında Mustafa Suphi'ye atfederek "Sovyet Rusya'da kalma koşulları ortadan kalkmıştır" ifadesini kullanıp, nedeni sorulduğunda pis pis sınıtarak Sultan Galiyev'in "akibetine" imalı bir biçimde değinmesi yalan ve hedefli bir çarpıtmadır. Sultan Galiyev'in yukarıda da değindiğimiz gibi, başka Bolşevik parti kadro ve yöneticileri arasında da olduğu gibi o dönemde izlenecek yol ve düşünceleri itibarıyla farklılıkları olmuştur. Bu gizli ve bilinmeyen bir durum değildir. Aynı dönemde Komintern Başkanı olan Zinovyev ile Lenin arasında veya Savaş Komiseri olan Troçki ile Lenin arasında ve daha bir dizi Bolşevik önder

kadro arasında görüş farklılıkları ve tartışmalar mevcuttu. Ne ki, tüm tartışmalar sonucunda alınan kararlara herkes uyuyordu. Sultan Galiyev'in Bolşevik Parti kararları ile farklılıklar yaşaması 1924, ölümü ise 1940 yılına tekabül eder. Yani, Mustafa Suphilerin katledilmelerinden çok sonradır bu gelişmeler. Dolayısıyla, Sultan Galiyev'in daha sonra partiyle tamamen ters düşmesi ile Mustafa Suphi arasında bir bağ kurmak, zorlama ve kötü niyetli bir yakıştırma başka bir şey değildir.

- Sovyet Rusya'nın ekonomik nedenlerle İngilizlerle anlaşıp Türkiye'deki komünist mücadeleyi sattığı savı doğru değildir. Lenin o dönemde Güney Cephesi'ni korumaya çalışıyor, bu nedenle Mustafa Kemal ile bir dizi görüşmeler yapıyorlar. Burada ikili oynayan taraf Mustafa Kemal'dir. Bir yandan Sovyet Rusya'ya "üzerimize fazla gelerseniz İngilizler'le işbirliği yaparız" tarzında bir taktik geliştiriyor, diğer yandan İngilizler'e de "bize gerekli desteği ve yardımları yapmazsanız Sovyet Rusya ile ilişkilerimizi daha da geliştiririz" diyor. Mustafa Kemal, Bolşevizmin Anadolu'da etkisinin artmasını bir tehlike olarak görüyor ve İngilizlerle anlaşmaya çalışıyor. Daha sonra Türkiye'nin ilk Dışişleri Bakanı olarak atayacağı Osetya kökenli Bekir Sami Kuntuh'a bu amaçla Moskova ve Londra arasında mekik dokutuyor. Mustafa Suphilerin katlinden sonra Şubat 1920'deki Londra Konferansı'nda da Meclis Hükümetini temsil eden Bekir Sami oluyor. İki yüzlü diplomasi sonucunda M.Kemal İngilizler ile anlaşıyor. Mustafa Suphilerin katledilmesi sonrasında da İngilizlerden adım adım istediği sonuçları elde ediyor. Bu anlamda İngilizler karşısında samimiyet ve güven teşkil etmek için Mustafa Suphilerin katlinin M.Kemal açısından bir icraat olarak nitelendirilmesi mümkündür. Tarihte böyle bir gerçek varken, Sovyet Rusya'nın ekonomik nedenlerle Türkiyeli komünistleri sattığı savını ortaya atmak iyi niyetli bir yaklaşım değildir, bir anlamda asıl katilleri gizlemek amaçlıdır.
- Sovyetlerin ve Komintern'in Mustafa Suphileri maceracı olarak suçlanması konusu ortaya atılmış mesnetsiz bir karalamadır. Öncelikle gelişmeleri tekrar hatırlamak gerekir. TKP MK'nin dönüş ve yasal parti kurma kararı tarihi 7 Eylül 1920'dir. Mustafa Suphi'nin Mustafa Kemal ile yazışmaları daha önceye dayanır. Mustafa Suphi bu yönde alacakları kararı 15 Haziran 1920 tarihli bir mektupla Mustafa Kemal'e iletir. Bu mektubun Mustafa Kemal'e ulaşması ve yanıt yazması 26 Ağustos 1920 tarihidir. Mustafa Kemal'in yazdığı yanıtın TKP MK'ya ulaşmasının tarihi de 1 Ekim 1920'dir. Kısacası partinin kuruluşundan önce bu süreç konusunda çalışmalar başlatılmıştır ve Mustafa Kemal'in mektubunun TKP MK'ya ulaşması aldığı dönüş kararından sonraya tekabül eder. Mustafa Suphi mektubu Mayıs 1920 ile Eylül 1920 arasında TKP'nin kuruluş hazırlıkları sürecinde yazmıştır. Mustafa Suphi partiyi kurma ve dönüş düşüncesini Eylül 1919'da Lenin'le paylaşır ve Lenin'in önderliğindeki RKP/B Merkez Komitesi Ekim 1919'da Mustafa Suphi tarafından yazılan rapor temelinde kararı onaylar. TKP'nin kuruluş süreci de, dönüş konusunda hazırlıkların başlangıcı da bu tarihlere geri gider. Bütün bu gerçekler gözardı edilerek Mustafa Suphilerin dönüş kararının maceracılıkla suçlandığı savı hem yanlıştır, hem de kötü niyetle ortaya atılmıştır. Mustafa Suphilerin dönüşü ile ilgili daha sonra karşı saflara geçecek olan kimi MK üyelerinin "maceracılık olur" görüşünü belirttikleri doğrudur, ancak TKP MK dönüş kararını çoğunluk oy ile almıştır. Dolayısıyla bu konu tartışılacak bir konu değildir.
- Mustafa Suphilerin katledilmesinden sonra partinin başına geçen Şefik Hüsnü hiç bir dönem Mustafa Suphilere sahip çıkmıyor. Bu yeni bir olgu değildir. Şefik Hüsnü 6-10 Eylül 1920'de toplanan TKP'nin kuruluş kongresine de katılmıyor. Mustafa Suphiler katledildikten sonra ise hem dönüş konusunda dedikodu düzeyinde spekülasyonlar yapıyor, hem de katılmadığı TKP'nin 10 Eylül 1920'deki kuruluş kongresini tanıtmıyor.

Mustafa Suphilerden sonra meydanı boş bularak Komintern nezdinde de değişik görevler üstlenen Şefik Hüsnü ve tayfasının hem Bakü Kongresi'ni tanıtmama, hem de dönüşü maceracılıkla suçlama bilgisi doğrudur. Ancak bunu Lenin'in, Stalin'in, RKP/B MK'sının ve Komintern'in görüşü olarak aktarmak Kardam'ın, Mustafa Suphileri karalamak ve TKP'nin kuruluş kongresi üzerinde şaibe yaratmak için yaydığı kirli bir propagandadır. Bu görüş Şefik Hüsnü'den sonra Hikmet Kıvılcımlı ve Mihri Belli tarafından da savunulmaya devam edilmiştir. İ.Bilen yoldaşın Şefik Hüsnü, Hikmet Kıvılcımlı, Mihri Belli ve o çizginin takipçileri için "ajan-provokatör" ve "bozguncu" nitelendirmelerini kullanması, bu tespitlerin resmi parti belgelerinde yer bulması tam da bu nedenlerdir. Nabi Yağcı, Ahmet Kardam ve şürekasının bu bozguncuları partimizin 5. Kongresinde 1983 yılında rehabilite etmeleri Nabi Yağcı'nın da kendi sözleriyle ifade ettiği gibi "TKP tarihinde bir kırılmadır". Evet bir kırılmadır ve çok kötü bir yöne doğru bir kırılmadır.

- RKP/B'nin dönüş kararını desteklememesi konusunda yaygınlaştırılmaya çalışılan spekülasyonlar konusunda değinilmesi gereken bir nokta daha vardır. Madem ki Sovyet Rusya yönetimi ve RKP/B Merkez Komitesi dönüş kararını ve eylemini maceracılık olarak değerlendiriyor, neden Ankara'ya yeni atanan Sovyet Büyükelçisi Budu Mdivani delegasyona dahil ediyor? Budu Mdivani 18 Ocak 1921 tarihinde Mustafa Suphilerin Trabzon'a hareketlerinden sonra Ankara'ya görev yerine geçer. Kafkas Bürosu bizzat dönüş planını TKP MK ile birlikte hazırlamış ve 12 Aralık 1920 tarihinde yol güzergahı boyunca RKP/B örgütlerinin gerekli çalışmalarını yürütmeleri için parti genelgesi yayınlamıştır. Bunların tümünü görmezlikten gelerek ortaya mesnetsiz bir sav atmak farklı bir amaçla yapıldığına işaret eder.
- Mustafa Suphilerin katlinden sonra Sovyet Rusya'nın yetersiz protesto ettiği ve Ankara ile ilişkilerini sürdürdüğü sürekli işlenen bir konudur. Bu doğrudur. Bu konuda, parti politikaları ile devlet politikaları arasındaki zorunlu farklılıklara dikkat çekmek isteriz. Sovyet Rusya, tüm karşıtları tarafından boğulmak istenmekte, devrimci süreç tehlike altındadır. Bir yandan içerde savaşın devam etmesi, diğer yandan da başta güneyden olmak üzere kuşatılmak istenmektedir. Türkiye emperyalistlerle Sovyet Rusya arasında gel-gitler yaşamaktadır. Bu durumda Sovyetler mümkün olduğu kadar Türkiye'yi nötrleştirmek yönünde bir dış politika izlemektedirler. Öte yandan ilişkilerin sürmesine rağmen ne Lenin, ne de Stalin, Mustafa Kemal'e hiç bir zaman güvenmemişlerdir. RKP/B Merkez Komitesi katliamdan sonra Ankara ile tüm ilişkileri keselim önerisini tartışıyor, hatta Stalin "Mustafa Kemal'den hiç bir şey olmaz" görüşünü savunuyor, fakat Lenin dış politika alanında bir değerlendirme yaparak, Ankara ile bağların devam ettirilmesi gerektiğini gerekçelendiriyor. Politik olarak bu görüşü savunmak durumunda olan Lenin, ABD'li anti-komünist bir yazar olan Richard Pipes'in Sovyet arşivlerinden alıntılanarak yayınladığı "Bilinmeyen Lenin" kitabında Lenin'in "Mustafa Kemal'e güvenmeyin, silah yardımını Anadolu'da Sovyet iktidari kurmak için mücadele eden güçlere verin" sözlerine yer veriyor. Sovyet dış politikasını biraz bilen bir kişi burada art niyet arayacak olgular olmadığını bilmek durumundadır. Kardam ise bunu bildiği halde böyle yorumlar yapıyorsa, değerlendirmesini siz değerli yoldaşlarımıza bırakıyoruz.
- TKP'nin Bakü Kongresi ile kuruluşunun tanınmaması yönünde Şefik Hüsnü ve devamcılarının yürüttükleri propaganda tam bir safsatadır. TKP Komintern'in Türkiye Seksiyonu olarak kurulmuş ve bu statüde çalışmalarını başlatarak sürdürmüştür. TKP'nin kuruluşu ile birlikte Anadolu'daki savaşıma katılmak için Sovyet Kızıl Ordusu ile koordineli ve onun desteğiyle "Türk Kızıl Alayı" 750 kişi ile kuruluyor ve kısa zamanda 4000 kişilik mevcuda ulaşılıyor. İ.Bilen yoldaşın yaşam öyküsünde belgeler

ile ortaya konduğu gibi, TKP'nin tüm faaliyetleri Komintern ile doğrudan ilişki içinde yürütülmüştür. Farklı dönemlerde Komintern'in genelinde ya da başka kardeş partiler ile de olduğu gibi görüş farklılıkları ve tartışmalar olmuştur. Ne ki, bunların hiç biri 10 Eylül 1920'de kurulan TKP'nin kuruluşunu ve Komintern ile çok sıkı olan ilişkilerini gölgelemek veya yok saymak anlamında gelmemektedir. Lenin'in, Rosa Luxemburg ile tartışmaları, RKP/B içinde sürekli olarak farklı görüşlerin tartışarak bir sonuca varılmasını ve buna benzer binlerce örneği dikkate aldığımızda, Kardam tarafından ortaya atılan görüş bir komplo teorisinden öte anlam taşımamaktadır.

Yaşanan olay nettir. Mustafa Suphi ve yoldaşları henüz TKP kurulmadan, Temmuz 1918'de gerçekleştirilen "Türk Sosyalistleri Konferansı"ndan itibaren Sovyet parti yönetimi ile koordineli bir biçimde bu süreci hazırlamışlardır. Aynı dönemde ülkede gelişen komünist örgütlenme ve Sovyet devriminden etkilenecek Bolşevik düşüncenin etkisine giren farklı yapılanmalar Ulusal Kurtuluş Savaşı'nda önemli roller oynamışlardır. Tüm bu gelişmeler Mustafa Kemal'i rahatsız etmiştir. Bu nedenle 10 Eylül 1920'de TKP'nin kuruluşunun hemen ardından 18 Ekim 1920'de kendisinin en önemli kurmaylarına sahte "TKP"yi kurdurmuştur. Çerkez Ethem komutasındaki Kuvvay-ı Seyyare (Yeşil Ordu), Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası - THİF'i, Meclis'teki grubu Halk Zümresi'ni kurdurduğu sahte "TKP"ye katılmaya zorlamıştır. Mustafa Suphi'ye de "Bağımsız bir faaliyet yürütmek ve Meclis ile konuyu istişare etmek için heyet gönderebilirsiniz" mesajını yollamıştır. Mustafa Suphi ve yoldaşları kurdukları TKP'nin bağımsız ve yasal faaliyetini sürdürmek için dönüş kararı almışlardır. Onbeşler dönüş yolundayken, Mustafa Kemal amacına ulaşamadığı için ülkede komünistlere karşı bir baskı ve tevkifat operasyonu başlatmıştır. O dönemde Ankara'da THİF ve aynı zamanda TKP yöneticisi olan Hacıoğlu Salih, kurye Süleyman Nuri'ye, Mustafa Suphi'ye iletilmek üzere operasyon ile ilgili ayrıntılı bilgiler veriyor. Operasyonlar sürerken ve Mustafa Suphi ile heyet Kars'ta bekletilirken, Mustafa Kemal son hamlesini yaparak Tevfik Rüştü Aras'ı elçisi olarak Moskova'ya gönderiyor. Aras, sahte "TKP" adına Komintern'e üyelik başvurusu yapıyor ama bu başvuru reddediliyor.

Bu süreç açısından bir noktayı daha dikkate almak gerekiyor. Mustafa Suphi, Mustafa Kemal ile anlaşarak, hatta izin alarak dönmeye çalıştı eleştirileri mevcut. Bu doğru değil. İzin almak söz konusu değil, sadece ülkede devletin yeniden yapılanmasına katılmak için dönme kararı aldıklarını iletiyor. TKP Merkez Komitesi 7 Eylül 1920'de aldığı dönüş kararında mealen "Ülkeye dönüş eyleminde muaraza çıkarsa geri dönlün ve sızma yoluyla tekrar girilir" görüşünü kabul ediyor. Mustafa Suphi ve heyet, 28 Aralık 1920 ile 18 Ocak 1921 arasında Kars'ta bekletilirken Kazım Karabekir ile bir dizi görüşmeler ve tartışmalar gerçekleştiriliyor. Kazım Karabekir bu görüşmelerin tümünü 5 Ocak 1921'de Mustafa Kemal'e sunuyor. Mustafa Suphi'ler Kars'tan dönme kararı alıyorlar ancak bu engelleniyor ve 18 Ocak 1921'de Kars'tan Erzurum'a, oradan da Trabzon'a devam edecek olan imha operasyonu başlatılıyor. İmha operasyonu planını Kazım Karabekir sunuyor, Mustafa Kemal de onaylıyor. Mustafa Kemal'in katliamdan sonra Kayıkçılar Kahyası Yahya'ya telgraf çekip teşekkür etmiş olduğu belgelidir. Belgesini ilk olarak tarihçi Cemal Kutay yayınlamıştır.

Sonuç

Kardam'ın yazdığı ve Nabi Yağcı'nın hararetle tanıtmaya çalıştığı bu kitap TKP'ye karşı başlatılmış olan yeni bir operasyondur. Bu topraklarda işçi sınıfının bilimi doğrultusunda mücadele etmek isteyen, Marksizm-

Leninizm'i rehber kabul eden, Sovyetler Birliği ve Reel Sosyalizm pratiklerinden günümüz mücadelelerine yönelik dersler çıkarmaya ilgi duyan, dünyada yeni bir çağ açan Büyük Ekim Devrimi'ne, onun önderlerine ve partisine büyük değer veren, Büyük Ekim Devrimi'nin etkisinde Türkiye'de federatif sosyalist bir cumhuriyet kurmak için mücadele eden, TKP'yi kuran ve programı uğruna canını ortaya koyan Mustafa Suphi ve yoldaşlarını tanımaya, öğrenmeye, onların yolundan yürümeye çalışan genç kuşaklara yönelik çok kurnazca ve incelikli planlanmış bir operasyon ile karşı karşıyayız. Kendileri Marksizm-Leninizm'i reddederek TKP'nin savaş tarihine tasfiyeciliklikatörler olarak geçmişlerdir. Yetmiyor, kendi görüşlerini etraflarında yaymak ve gerek eski yoldaşlarımızı, gerekse de genç kuşakları olumsuz yönde etkilemek için çok çaba sarfetmektedirler. Marksizm-Leninizm'e, Sosyalist devrim teorisine, Leninci parti teorisine, proletarya diktatörlüğüne savaş açmış durumdadırlar. İşçi sınıfının bilimini ve devrimdeki öncü rolünü tamamen red etmektedirler. Yaklaşık 30 yıldan fazla süredir bu görüşlerini yaygınlaştırmak için, sınıf mücadelesine aktif katılanlar arasında güvensizlik tohumları ekmek için uğraş veriyorlar. Bu son hamle ile, komünistler için bir değer taşıyan Mustafa Suphi, TKP, Lenin, BKP/B, SBKP, Komintern ve Sovyetler Birliği gibi önemli ve belirleyici olgular ile ilgili şüphe, güvensizlik ve reddiye düşüncelerini yaymak istiyorlar. Kısacası, tüm yok etme çabalarına karşın bugüne kadar üstlendikleri karşı-devrimci tavırla yetinmiyor, komünizm idealleri açısından ne kaldıysa, onun son kırıntılarını da temizlemek amacını taşıyorlar. Kardam'ın derlediği ve bu "görevle" tarihsel olayları çarpıtarak yorumladığı kitap sadece böylesi bir amaca hizmet etmektedir.

Kendilerini gündemde tutmak için Kürt halkının ulusal demokratik mücadelesini destekliyor gibi görünmelerine aldanmamak gerekiyor. Onlar bu sözde desteklerini de Türkiye halkları arasında komünist ideallere bağlı devrimci sınıf mücadelesini törpülemek için yapıyor görünüyorlar. Biz Kardam'ın 90'lı yıllardan beri yaptığı gibi, sahip olduğu yabancı dil bilgisini uluslararası alanda yayınlanan Marksizm-Leninizm'e karşıt Post-Marksist çeviriler yapmasından asıl niyetinin ne olduğunu biliyoruz. Türkiye işçi sınıfının tarihine altın harflerle yazılmış olan MESS'e karşı mücadelesini hiçe sayıp MESS adına yayıncılık faaliyeti yürüttüğünü hatırlatmak istiyoruz. Kardam'ın kitabını hararetle tanıtmaya çalışan Nabi Yağcı'nın AKP'yi devrimsel gelişmeler gerçekleştirmekle övdüğünü, AKP Siyaset Akademisi'ne konuk olduğunu unutmuyoruz. Referans gibi tekelleri burjuvazinin günlük ekonomi-politika gazetesinde ve daha sonra bizzat CIA desteğiyle çıkan Cemaatçi Taraf gazetesinde köşe kapmanın nasıl mümkün olduğunu anlıyoruz. Kendilerine sunulan bu olanaklar karşılığında diyet ödemek zorundalarsa bu onların sorunu olsun ama zehirli görüşlerini komünizm ideallerine inanmış, savaşım yürütmek isteyenler üzerinden uzak tutmalıdırlar. Bu bizim, ruhlarını burjuvaziye satmış meczuplara tavsiyemiz olsun.